

Maksu- ja Tolliamet
Lõotsa 8a
15176 Tallinn

Teie 06.06.2018

Meie 20.06.2018 nr 4/197

Arvamuse esitamine maksusaladuse regulatsiooni muutmissetepanekute kohta

Lugupeetud Martin Lehtis!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Maksu- ja Tolliametit (edaspidi: MTA) võimaluse eest avaldada arvamust võimalike seadusemuudatuste kohta, mis annaksid MTA-le õiguse kuvada avalikkusele senisest rohkem maksuandmeid. Anname teada, et viisime ca 3200 ettevõtja seas läbi veebiküsitluse, et koguda ettevõtjatelt tagasisidet selle kohta, milliseid maksuandmeid võiks MTA lisaks praegusele avalikkusele pakkuda. Küsitlusele vastas üle 110 ettevõtja. Järgnevalt anname ülevaate ettevõtjatelt laekunud tagasisidest.

1. Tööandja tasutud maksusumma, käibe kogusumma ja töötajate arvu avalikustamine kord kuus

Veidi üle poole vastanutest toetab ettepanekut, et MTA-l võiks olla õigus avalikustada kord kuus oma veebilehel tööandja tasutud maksusumma, käibe kogusumma ja töötajate arv. Ettevõtjate hinnangul annab muudatus veelgi selgema ja kiirema ülevaate ebaausa konkurendi tegevusest, aitab hästi monitoorida äripartnereid, toetab õiglast ja ausat konkurentsi ning loob läbipaistvama tegevuskeskkonna.

Samas on ka hulgaliselt ettevõtjaid, kes on sellele muudatusele kindlalt vastu. Leitakse, et igakuiste andmete avalikustamine läheb üle piiri, sest avalikustatav teave on juriidilise isiku jaoks ärisaladus ning nii detailset infot ei soovita konkurentidele kättesaadavaks teha. Lisaks toodi välja, et muudatus annab välismaistele konkurentidele infoelise, sest mujal Euroopas ja maailmas ei ole võimalik selliseid maksuandmeid igakuiselt avalikult kätte saada. Muudatust ei toetata ka põhjusel, et andmete avalikustamine kord kvartalis on täiesti piisav ning puudub reaalne vajadus avalikustamise sagedust muuta. Kvartaalsete andmete avalikustamise kasuks räägib ka asjaolu, et kvartaalsed andmed tasandavad mitteolulisi igakuiseid kõikumisi. Börsifirmade jaoks on käive oluline info investoritele ja muudatuse jõustumisel peaksid nad avaldama sama info börsile, kuid see oleks liigne koormus börsiettevõtetele.

Kuna ettepanek avalikustada teatud maksuandmed kord kvartali asemel kord kuus ei leidnud ettevõtjate laiapõhjalist toetust, siis ei ole Kaubanduskoja hinnangul mõistlik selle ettepanekuga hetkel edasi minna.

2. Töötajate arvu avalikustamine

Veidi üle poole vastanutest on seisukohal, et MTA võiks avaldada tööandja töötajate arvu töölepingu alusel väljamakseid saanud isikute arvu alusel, mitte kvartali viimase päeva seisuga töötajate registrisse kantud andmete alusel. Leitakse, et väljamakseid saanud isikute arv näitab täpsemalt töötajate arvu. Seda ettepanekut toetavad ettevõtjad leiavad, et lisaks väljamakseid saanud isikute arvule võiks avalikustada ka võlaõiguslike lepingute alusel töötavate isikute arv või siis töötamise registris registreeritud töötajate arv.

Ligi kolmandiku vastanute hinnangul ei ole vaja töötajate arvu avalikustamise põhimõtteid muuta. Leitakse, et ka töölepingu alusel väljamakseid saanud isikute arvu alusel leitud keskmine palk võib viia vale tulemuseni, sest osad töötajad võivad töötada ajutiselt tähtajalise töölepingu alusel või siis osalise tööajaga. Samuti ei näita võlaõigusliku lepingu alusel töötavate isikute arv, kas isik tegi tööd näiteks ühe tunni või kogu kvartali.

Kaubanduskoja hinnangul ei ole mõistlik muuta töötajate arvu avalikustamise põhimõtteid, kui ka uue lahenduse puhul eksisteerib risk, et avalikustatud töötajate arvu alusel leitud keskmine palk ei anna õiget tulemust. Kuna töötajate arvu avalikustamise eesmärk ei ole keskmise palga välja arvutamine, siis ei ole hetkel mõistlik muuta praegust olukorda.

3. Tööandja keskmise palga avalikustamine

Kaubanduskojale tagasisidet andnud ettevõtjate hulgas on mõnevõrra rohkem neid ettevõtjaid, kelle arvates ei peaks MTA avalikustama tööandja keskmist palka. Leitakse, et tegemist on ärisaladusega, mida ei taheta avalikkusele kuvada. Kardetakse ka, et muudatus võib kaasa tuua tänasest veelgi suurema palgakasvu surve. Lisaks jääb ettevõtjatele ebaselgeks, millise metoodika alusel hakatakse arvutama keskmist palka. Kui metoodika ei ole üheselt selge, siis võib juhtuda, et avalikustatav keskmine palk tekitab hoopis väärtõlgendusi.

Samas leidub ka hulgaliselt ettevõtjaid, kes seda ettepanekut toetavad. Leitakse, et tööandja keskmise palga avalikustamine lisab avatust ja võiks vähendada osalise ümbrikupalga maksjaid.

Enamik küsitlusele vastanud ettevõtjatest ei toeta tööandja keskmise palga avalikustamist ametikohapõhiselt. Leitakse, et nii detailne info peab olema varjatud konkurentide eest. Lisaks võib muudatuse tagajärjel osade töötajate töötasu muutuda avalikuks. See võib juhtuda näiteks olukorras, kus ühel ametikohal töötab ettevõttes vaid üks inimene, kelle andmed on ettevõtte kodulehe kaudu kõigile nähtavad.

Kaubanduskoja liikmed pigem toetavad ettepanekut avalikustada ametikohapõhine keskmine palk üldise statistikana valdkonna ja piirkonna keskmiste palkade võrdlusandmetena. Leitakse, et kuna andmed on üldisel tasemel, siis sellega ei kahjustata ühegi konkreetse ettevõtja ärisaladust. Lisaks tõsteti esile, et täna on need andmed kättesaadavad vaid tasulisena ning nende andmete kvaliteet on teadmata. Samas kolmandik vastanutest ei toeta selliste andmete avalikustamist. Ühe argumendina mainitakse seda, et sama ametinimetusega töötajate tööülesanded,

vastutus ja töötulemused ning seega ka töötasu ei pruugi olla võrreldavad ning seetõttu ei pruugi ametikoha keskmine palk anda õiget ülevaadet. Lisaks tuuakse välja, et selline info ei paku suurt lisandväärtust. Mitmele vastajale jäi aga ebaselgeks, mida on täpselt silmas peetud valdkonna ja piirkonna all.

Kaubanduskoja hinnangul võiks hetkel kaaluda vaid ametikohapõhise keskmise palga avalikustamist valdkonna ja piirkonna lõikes. Ülejäänud muudatusettepanekud pigem ei leidnud ettevõtjate hulgas laialdast toetust.

4. Teabe avaldamine rikkumise tuvastamisega lõppenud maksumenetluste kohta

Veidi üle poole küsitlusele vastanud ettevõtjatest leiab, et MTA-l võiks olla piiratud ulatuses õigus avalikustada infot rikkumise tuvastamisega lõppenud maksumenetluste kohta.

Ettevõtjate tagasiside näitab, et puudub üksmeel küsimuses, kellele tuleks kuvada infot rikkumise tuvastamisega lõppenud maksumenetluste kohta. Üle 80 protsendi vastanutest avaldas toetust ideele, et info peaks olema nähtav ettevõtja enda e-maksuametis ning soovi korral on ettevõtjal võimalik seda infot jagada teistele isikutele (nt tehingupartnerile, pangale). Ligi kolmandik vastanutest toetas ettepanekut avaldada infot üksnes päringu alusel õigustatud huvi olemasolul. Üle veerandi vastanutest toetab ettepanekut, et info peaks olema avalikkusele kättesaadav iga ettevõtja kohta. Ilmselt sõltub vastus ka sellest, kui detailset infot plaanitakse avalikustama hakata.

Vastanute hinnangul võiks MTA-l olla õigus avalikustada maksuotsuseid, millest on eemaldatud ärisaladus ja mis on jõustunud (ettevõtja ei saa enam vaidlustada). Lisaks tasub kaaluda võimalust avaldada vaid neid maksuotsuseid, mis ületavad teatud rahalist piirmäära. Kaaluda tuleks ka lahendust, et avalikustamisele kuuluvad maksuotsused, kus ettevõtja on rikkunud maksuseadust tahtlikult.

Maksuotsuste avalikustamist toetavad ettevõtjad tõid esile, et muudatus aitab kaasa paremale ettevõtlikultuurile, soodustab ausamat ja eetilisemat ettevõtlust, annab parema võimaluse kontrollida tehingupartneri tausta, aitab vähendada alapakkumisi, annab infot ettevõtte usaldusväärsuse ja ärireeetika kohta, vähendab maksudest kõrvalehoidmist. Samas tõid ettevõtjad välja ka mitmeid põhjuseid, miks ei ole mõistlik maksuotsuseid täies mahus avalikustada: kahjustab konkurentsivõimet ning annab eelise välismaistele firmadele, kelle andmed ei ole avalikult kättesaadavad, tekitab eelarvamusi, võib kaasa tuua ärisaladuse ja kliendibaasi lekke, avalik hukkamõist võib tekitada ettevõttele korvamatut mainekahju, suurendab maksuhalduri töökoormust, maksuseaduse rikkumise eest on juba karistused ettenähtud ning nõ avalik häbipost ei ole vajalik.

Ettevõtjate hinnangul ei peaks MTA avaldama infot maksumenetlustes tuvastatud rikkumise kohta juhul, kui ettevõtja on vabatahtlikult korrigeerinud kontrolli käigus tuvastatud vead deklaratsiooniparandusega. Leitakse, et vabatahtlikku koostööd tuleb premeerida. Kui ettevõtja on oma rikkumisest aru saanud ning vastavad parandused positiivses suunas teinud, siis ei peaks teda täiendavalt karistama.

Veidi üle poole vastajatest toetab ettepanekut, et MTA-l võiks olla õigus avaldada infot selle kohta, et kontrollimisel tuvastati, et tööandja ei ole registreerinud töötamise

registrisse kõiki töötajaid. Samas leitakse, et sellist infot võiks avalikustada üksnes juhul, kui registrisse kandmata töötaja pealt ei ole tasutud tööjõumakse. Kui maksud on tasutud, kuid töötaja on unustatud registrisse kanda, siis ei peaks seda infot avalikustama. Rohkem kui kolmandik vastanutest ei toetanud seda ettepanekut. Leiti, et karistuseks peab olema rahatrahv või mõni muu karistav meede, kuid mitte info avalikustamine. Leidub ka ettevõtjaid, kelle hinnangul puudutab see teema vaid riiki (MTA) ja ettevõtjat ning sellist teavet ei peaks avalikustama.

Kokkuvõtteks tunnustame MTA-t, et küsite idee tasandil ettevõtjate tagasisidet võimalike seadusemuudatuste kohta. Peame väga oluliseks, et pärast erinevatelt osapooltelt laekunud tagasisidet analüüsib MTA ka omalt poolt võimalikke muudatusi, sh muudatusega kaasneda võivaid ohte ja riske. Kuna nende muudatuse alusel plaanitakse avalikkusele kuvada hetkel maksusaladusega kaetud infot, siis peaks elluviidavatele ettepanekutele eelnema mõjuanalüüs ning muudatustele peab olema ettevõtjate laiapõhjaline toetus. Loodame, et kaasate Kaubanduskoda ka edaspidi maksusaladuse regulatsiooni muudatustega seonduvatesse aruteludesse.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070